

den gcearnóg mhór? Agus bhí an t-am caite pé scéal é. Shílfeá go raibh an bua tuillte agaibh.

Bígí ag faire amach dor bhfoircann seo arís. Cá bhfios nach mbeidh cuid acu ag imirt do Ghaillimh fós.

Nóta: Tá video den gluiche ceannais faoi 14 a imríodh ar 17 Deireadh Fómhair 1987 ar fáil ar iasacht ó Chumann Mícheál Breathnach.

Gach rath ar BHISEACH
ó
CLUB ÓIGE LURGAN

Beannachtaí ó
**CHUMANN FORBARTHA
CHOIS FHARRAIGE**

Céad Bliain ó Shin

Scoil Sailearna 1889

Bhí scoil nua in úsáid ó Mheán Fómhair na bliana 1886. Scoil mheascaithe dhá sheomra a bhí ann roimhe sin ar an láthair chéanna. Cuireadh tús le tógáil na scoile nua sa bhliain 1884. Bheadh an scoil ar siúl sa scéipéal faid a bheadh an scoil nua á thógáil. Cheithre sheomra a bheadh sa scoil nua - dhá sheomra le haghaidh na mbuachaillí taobh thiar agus an dá seomra taobh thoir le haghaidh na gcailíní. Chosain an scoil nua £459 agus fritheadh £306 mar dheontas. Chosain sé £41-19-6 balla a chur thart ar an scoil. An tAthair Hosty, an Sagart Paróiste, a bhí mar bhainisteoir ar an scoil nua. Is é a tháinig i ndiaidh Canon Lyons. Mary Donohue nó Máire Mhicil Hughie, mar tugtaí uirthi, a ceapadh ina Príomhoide i

scoil na gCailíní agus sa bhliain 1889, bhí Miss M. Maxwell ina cúntóir aici. Is í an Mary Donohue seo a phós an Máistir Ó Maicín blianta ina dhiaidh sin nuair a ceapadh ina Phríomhoide ar scoil na mbuachaillí é. Thomas McNulty a bhí ina Phríomhoide i Scoil na mBuachaillí ach bhí sé le n-éirí as sa bhliain 1889 agus Jeremiah Ó Riordan le teacht ina áit. Bhí McNulty ina Phríomhoide sa seanscoil agus Mary Donohue ina cúntóir. Ní i gcónaí a bhíodh cúntóir ag McNulty sa scoil nua mar nach raibh líon na mbuachaillí sách ard. Chaith Kate Costello tamall ina cúntóir ann. Thugadh an séiplínach, An tAthair P. Mannion, cuairt ar an scoil go minic.

Cór Scoil Náisiúnta Sailearna a bhí páirteach i bhFeis Thuama sna daicheadaí. Tá an múinteoir (Miss Swords) ina seasamh ar chlé.

Seo a leanas na gasúir a tháinig ar scoil don chéad uair sa bhliain 1889:

Cor na Rón:

Michael Folan (Stephen)
Martin Folan
Michael Faherty (William)
John Folan (Pat)
Bridget P. Curran
Mary Folan (Pat)

Lochán Beag:

hathair)

Catherine McGinn (Fíodóir a
Mary Folan (James)
Coleman Walsh
Peter Costello (Gabha a athair)
Michael Feeney (John)
Coleman Flaherty

Teach Mór:

Margaret Folan (B)
Kate Folan (B)
Kate Faherty (M)
Thomas Donohue
Philip Folan
Edward Waters

Na hAille:

Barbara Costello (James)
Bridget Keady
Honor Keady (M)
John Donohue
Patrick Costello

An Cnoc:

Níor tháinig aon chailín
Patrick Joyce
Coleman Joyce
John Earner (Fíodóir a athair)

Baile na hAbhann:

Margaret Toole

Coill Rua:

John Folan
Patrick Walsh (Pat)
Patrick Folan
Honor Walsh

Púirín:

Catherine Connely
Daniel Lydon

Cathair:

Mary Connely (Tim)

Sailethúna:

Michael Concannon

Cnoc an Eas Thoir:

Honor Keane (dílleachtaí)

Seán Ó Mainnín
Gairmscoil Cholm Cille

Comórtas Tinte Cnámha

Focal ón Moltóir

Is beag scailp ón gCré Dhubh go Cor na Rón nach raibh tine ar lasadh. An strainséir féin a thiocfadh an bealach, bheadh fhios aige go raibh traidisiún faoi leith á cheiliúradh. Is iontach go deo an t-athrú a bhí le tabhairt faoi deara agus tú ag imeacht ó bhaile go baile. Bhí tintreacha lasta ar chnocáin, sna gleannta agus fiú ar chosáin!

Bhí slua maith ag gach baile cruinnithe timpeall ar gach tine. Cuid acu ina suí le cois an chlaí, áiteacha eile fós agus iad ina ngrúpaí beaga. Bhí duine amháin nó b'fhéidir beirt i gceannas an tine. Bhí sé riachtanach i gcónaí go mbeadh an tine i mbarr a réime.

"Ba thúisce deoch ná scéal". Bhí bia agus deoch go fairsing le fáil timpeall gach tine. Is iontach mar a d'éirigh le scata gasúir scéal breá a chur le chéile i mbaile amháin, arnó "is olc an chearc nach scríobann dí féin". "Tá sibh deirneach" a dúirt siad (gan é fós ach a naoi a chlog) "bhí slua an-mhór anseo uair ó shin". Rinneadar cur síos beacht ar gach a tharlaíonn oíche mar seo. M'anam gur maith a d'éirigh leo an teachtaireacht a chur abhaile, níor chreid mise iad. Mar sin féin mheasas gur iontach an tuiscint a bhí acu ar an ócáid. Glún óg ag fás aníos, bhí fréamhacha na féile ag borradh go láidir anseo.

Bhí atmasféar iontach maith i measc gach comhlúadar. An oíche chéanna ní raibh smámh as aer ann, rud a d'fhág gurbh álainn an radharc na tinte a bhí ar lasadh síos le cladach. Is iontach mar a chuir ceol mall na feadóige móre le torann na mara ar an gcladach.

Thaithnigh an tráthnóna go mór liom. Is iontach go deo an smaoineamh a bhí ag an gCoiste a d'eagraigh an rud ón tús. Deirtear gur "Dhá thrian den chath an misneach". Ócáid thaithneamhach, tharraingteach, thraidisiúnta agus gura fada buan a mhairfeas sé.

Peadar Ó Maoláin

Ar Shlí na Fírinne

Pádraig Ó Coincheanainn, Saile Thúna, 23.2.1987
Seán Ó Conghaile, Cré Dhubh, 24.2.1987
Máire Uí Chéidigh, Lochán Beag, 8.3.1987
Colm Ó Cualáin, Teach Mór, 20.4.1987
Brid Ní Chéidigh, Teach Mór, 31.5.1987
Mícheál Ó Conghaile, Cré Dhubh, 7.6.1987
Brid Bean Uí Chualáin, Bothúna, 17.6.1987
Brid Ní Chualáin, Coill Rua, 2.7.1987
Máirtín Ó Conghaile, Saile Thúna, 12.7.1987
Peigí Uí Fhátarta, Coill Rua, 23.8.1987
Brid Bean Mhic Niocaill, Cnoc, 13.9.1987
Máirtín Ó Cualáin, Cor na Rón Thiar, 7.10.1987
Peadar Ó Conchúir, Buailé Uisce, 25.10.1987
Peige Bean Uí Loideáin, Tuar Beag, 27.10.1987
Máirtín Ó Conghaile, Púirín, 8.11.1987
Tomás Breathnach, Cor na Rón Thiar, 18.11.1987
Máire Ní Thuathail, Aille, 26.12.1987
Siorcha Ní Dhroighneáin, Cor na Rón Thoir, 29.12.1987
Máiread Bean Uí Chualáin, Coill Rua, 13.1.1988
Pádraig Ó Tuairisg (Seáinín), Lochán Beag, 10.2.1988
Beartla Ó Coisdealbha, Cor na Rón, 11.2.1988
Pádraig Ó Loideáin, Seanamhóinín, 13.2.1988
Seán Ó Curraoin (Dan), An Chathair, 20.2.1988
Pádraig Ó Fátarta, Clochar na gCon, 22.2.1988
Máire Bean Phádraig Uí Fhátarta, Aille, 6.3.1988
Seosaimhín Uí Choincheanainn, Cor na Rón Lár, 11.3.1988
Seán Ó Tuathail, Aille, 13.3.1988
Áine Bean Uí Nuadhain, Cor na Rón Lár, 13.3.1988
Máire Bean Mhic Fhlanncha, Cathair, 30.4.1988
Peadar Ó Curraoin, Saile Thúna, 8.6.1988
Pádraig Ó Cualáin, Teach Mór, 31.10.1988
Seamus Ó Cualáin, Teach Mór, 31.10.1988
Colm Ó Tuathail, Lochán Beag, 13.11.1988
Mícheál Ó Cadhain, Saile Thúna, 2.12.1988
Máire Breathnach, Seanamhóinín, 16.12.1988
Máire Bean Uí Dhonncha, Cor na Rón Thoir, 22.12.1988
Cáit Ní Chonghaile, Cor na Rón Lár, 9.1.1989
Jim Clayton, Teach Mór & Manchuín, Sasana, 25.1.1989